

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 11-12-36970 ג' (חסוי) ואח' נ' בני עקיבא- התנועה העולמית ואח'

לפני: כבוד השופטת מיכל נד"ב

התובעים:
1. ד' ד' (חסוי) ג' (חסוי)
2. ש' ג'
3. ל' ו' ג'
4. המוסד לביטוח לאומי

נגד

הנתבעות:
1. בני עקיבא- התנועה העולמית
2. בני עקיבא ישראל
3. נורית פרידמן
4. מנורה מבטחים ביטוח בע"מ

פסק דין

1 לפניי תביעת התובע 1, יליד 5.7.92, לפיצוי בגין נזקי גוף שנגרמו לו עת היה עדין קטין ותביעת הוריו
2 והמוסד לביטוח לאומי. השאלה העומדת להכרעה היא האם מחלת הנפש בה לקה התובע 1,
3 סכיזופרניה, התפרצה עקב אירועים נטענים שאירעו לו בדרך חזרה ממחנה קיץ של בני עקיבא ושעל
4 כן יש לנתבעים אחריות למחלה ולתוצאותיה, או האם המחלה פרצה ללא כל קשר לאירועים
5 הנטענים.

רקע - עובדות שאינן במחלוקת

- 6
- 7 1. התובע 1 (להלן: "התובע" או "ד") בן למשפחה חרדית, השלישי מבין שבעה ילדים. התובעים
8 2 ו-3 הם הוריו (להלן: "ההורים" או "האם" "האב" בהתאמה). המוסד לביטוח לאומי
9 הצטרף כתובע 4 על פי בקשתו בהתאם להחלטה מיום 1.5.14. ההורים הם גם צידי ג' בהודעה
10 לצד ג' ששלחו הנתבעים 1-3.
  - 11 2. התובע עלה לארץ מאיטליה בחודש אוקטובר 2007, עם אחותו או עם אחיו. הוריו ואחיו
12 האחרים עלו אחריו בחודש יוני 2008.
  - 13 3. נתבעת 1, בני עקיבא העולמית, יחד עם נתבעת 2, בני עקיבא ישראל, ארגנו מחנה קיץ בקיץ
14 2009 למשך שלושה שבועות מיום 24.7.09-13.8.09 (להלן: "מחנה הקיץ"). המחנה היה מיועד
15 לנערים ולנערות בגילאי 17-18 מאיטליה.
  - 16 4. אביו של התובע הסדיר צירופו של התובע למחנה הקיץ, באמצעות רפי רובין חברו (להלן:
17 "רפי") האחראי מטעם נתבעת 1 ברומא, למרות שהתובע כבר עשה עליה ואילו הנערים

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 11-12-36970 ג' (חסוי) ואח' נ' בני עקיבא- התנועה העולמית ואח'

- 1 והנערות שבמחנה הקיץ התגוררו באטליה. בסוף יולי 2009 הצטרף התובע למחנה הקיץ של
2 בני עקיבא. מלכתחילה הוסכם כי ישהה במחנה שבועיים בלבד, הוא שהה במחנה בתקופת
3 שבועיים הימים. הצדדים חלוקים בשאלה אם הוסכם בשלב כלשהו שהתובע ישהה במחנה
4 גם בשבוע הנוסף.
- 5 .5. במוצ"ש 8.8.09 בתום השבועיים, התקשרה נתבעת 3, נורית פרידמן, המדריכה האחראית
6 במחנה הקיץ (להלן: "נורית") להורי התובע והודיעה להם שעל התובע לעזוב את המחנה
7 מסיבות השנויות במחלוקת בין הצדדים.
- 8 .6. סוכם כי התובע יובא לתחנה המרכזית בירושלים. למחרת היום כשחניכי המחנה היו בדרך
9 לאילת עצר האוטובוס בצומת שורש ושם הורד התובע מן האוטובוס.
- 10 .7. התובע התקשר לאמו שאמרה לו לעצור מונית, לנסוע לתחנה המרכזית בירושלים ושם
11 יפגוש אותו דודו ש' ב' (להלן: "הדוד").
- 12 .8. נסיבות ההורדה מהאוטובוס והאירועים במהלך הנסיעה במונית הם במחלוקת בין הצדדים.
- 13 .9. זמן מה לאחר האירועים, תקופה שגם היא שנויה במחלוקת, החלו שינויים בהתנהגות התובע.
14 תיעוד ראשון על מצבו של התובע הוא מיום 16.10.09. בהמשך טופל ולבסוף, בשנת 2011 או
15 בסמוך אובחן כמי שלוקה בסכיזופרניה או באחד הוריאנטים הסכיזו-אובססיביים ודרגת
16 נכותו היא בשיעור של 50% לפי סי' 33(ב) בתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות
17 לנפגעי עבודה), התשט"ז-1956.
- 18 .10. ההיסטוריה של התובע עולה מסיכום "מרכז גשר" מיום 7.12.09 שם טופל (שצורף כנספח ב'
19 לכתב התביעה) ומתצהיר האם -
- 20 אם התובע תארה התמוטטות עצבים עת היה התובע בן מספר חודשים וכי חוותה תחושות
21 דיכאון 4 שנים אחר כך.
- 22 את העלייה של התובע לכיתה א' תיארה האם כאסון.
- 23 התובע אובחן על ידי מכון פרטי ברומא כלקוי למידה לאחר שלא רכש מיומנויות של כתיבה
24 וקריאה.
- 25 בכיתה ה' היה תלמיד מצטיין. העלייה לחטיבה בכיתה ו' מתוארת כקשה מאד, התובע לא
26 הצליח לעמוד בעומס, בטחונו העצמי ירד והוא חש מושפל. המשיך להיות מנהיג אהוד וקפטן

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 11-12-36970 ג' (חסוי) ואח' נ' בני עקיבא - התנועה העולמית ואח'

1 קבוצת כדורסל. במהלך כיתה ח' החלו בעיות ברכיים ואז נאלץ להפסיק לשחק. בשל קשיים
2 לימודיים בכיתה ח' נאמר לו שיצטרך להישאר כיתה למרות השיעורים הפרטיים, בעקבות כך
3 החליט לעלות לארץ עם אחותו (בתצהיר האם נטען כי עלה עם שני אחיו הגדולים, באוקטובר
4 2007, ס' 3 בתצהיר).

5 הוא נשלח לפנימיית בני עקיבא בכפר סבא ואחותו נשלחה לפנימייה אחרת. המעבר לארץ
6 מתואר כקשה ומלווה בתחושות בדידות, חרדה ומחשבות נוסטלגיות על התקופה ברומא.
7 התובע שובץ לכיתה ט' שם חווה קשיים לימודיים וחברתיים.

8 כעבור כארבעה חודשים בדצמבר 2007 הועבר לבית משפחה חרדית ממוצא איטלקי ברעננה
9 - בית חברה של אמו של התובע פ' נ' (להלן: "נ'"), לאחר שאמו חשה שאינו מאושר בפנימייה.
10 כך גם עבר לשיבת בני עקיבא ברעננה ולמד באולפן במקביל (תצהיר האם ס' 5 וס' 6). הוא
11 התקשה לתפקד בלימודים ונערך לו אבחון פסיכו דידיקטי באיטלקית. ממצאי האבחון העידו
12 על תפקוד ברמת יכולת שכלית ממוצעת עד ממוצעת נמוכה עם סימנים לפוטנציאל גבוה יותר.
13 עלו גם לקויות למידה משמעותיות בתחומים שפתיים, ריכוז והתארגנות.

14 תקופת השהות בבית אותה משפחה תוארו על ידי התובע כתקופה קשה המלווה במחשבות
15 עצובות וגעגועים למשפחה באיטליה.

16 הורי התובע הגיעו לישראל ביוני 2008 ואז עבר התובע להתגורר עמם בביתם ברעננה והמשיך
17 ללמוד באותה ישיבה (ס' 8 בתצהיר האם).

18 מתחילת 2009 לערך החל טיפול ברואקוטון, במהלכו דיווח על ירידה במצב הרוח.

19 בשנת הלימודים שלאחר האירועים לא רצה התובע לשוב לישיבה ברעננה, והושם על ידי
20 משפחתו, בניגוד לרצונו בישיבה בירושלים שם מתואר התקף פאניקה. כמו כן, מתוארים
21 הטרדות מיניות בתוך הפנימיה ואף הטרדה מינית שהוא עבר על ידי אחד המורים.

התביעה

22
23 11. גרסת התביעה – במוצאי שבת ה-8.8.09 התקשרה נורית להורים והודיעה שעל התובע לעזוב
24 את המחנה מאחר שלא שילמו עבור השבוע השלישי של המחנה. נאמר לה שהנושא הוסדר
25 ואז אמרה נורית שאינה רוצה את התובע בקבוצה מאחר שהוא מפריע ולא קם לתפילות.
26 ההורים חזרו ושוחחו עם נורית ומסרו שהתובע הבטיח להתנהג יפה וציינו כי למחרת הם
27 נוסעים לחו"ל ולא יהיו בבית בימים הקרובים. "לאחר שיחה זו היו ההורים רגועים, והאמינו
28 כי בנם נמצא בידיים טובות" (ס' 2. ז. בכתב התביעה).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 36970-12-11 ג' (חסוי) ואח' נ' בני עקיבא- התנועה העולמית ואח'

12. למחרת, ביום 9.8.09, בשלב כלשהו בנסיעה לכיוון אילת הורתה נורית לנהג האוטובוס לעצור בתחנת אוטובוס. היא גרשה את התובע מן האוטובוס בבושת פנים. התובע התחנן על נפשו וביקש מנורית לאפשר לו להישאר עם חבריו, אך נורית עמדה על דעתה ותחנוניו לא הועילו. התובע הופקר לבדו בתחנת אוטובוס במקום לא מוכר לו (להלן: "אירוע ההורדה").
13. בצר לו התקשר לאמו וסיפר לה את שקרה. אמו אמרה לו לעצור מונית ולנסוע לתחנה המרכזית בירושלים שם יפגוש את דודו.
14. התובע אכן עצר מונית וביקש מהנהג להסיעו לתחנה המרכזית בירושלים. הנהג שאסף אותו אמר לו כי עליו לאסוף את אשתו. הוא נסע ליישוב ערבי, אסף את אשתו ואשה נוספת ומשם נסעו לירושלים.
15. במהלך הנסיעה פחד התובע וחש סכנה לחייו. הוא ביקש לרדת מהמונית אך הנהג לא אפשר לו ושכנע אותו להישאר. בסוף הנסיעה הוריד אותו הנהג בתחנה המרכזית. מאז אותה נסיעה (להלן: "אירוע הנסיעה") החל מצבו של התובע להידרדר (אירוע ההורדה ואירוע הנסיעה ביחד להלן: "האירועים").
16. לאחר האירועים "נותר ד' נכה ומצולק נפשית ופיזית עד תום תוחלת חייו וכששב לביתו, הוא ישב במשך שבוע שלם מבלי לדבר עם אף אחד" (ס' י"ח לכתב התביעה).

גרסת הנתבעים

17. הנתבעים הכחישו כל אחריות למצבו של התובע. הם טענו שאין קשר סיבתי בין נזקי התובע המוכחשים לבין מעשה או מחדל שלהם. הנתבעים לא התרשלו במעשה או במחדל כלשהם. ההורים ידעו כי בתום שבועיים לא תוארך שהותו של התובע במחנה. הודע להם גם ערב לפני האירועים כי התובע לא ימשיך במחנה. חרף זאת תכננו ההורים נסיעה לחו"ל ביום זה. ההורים הם שהנחו את התובע לקחת מונית לתחנה המרכזית בירושלים, על כן ברי כי הם סברו שאין כל קושי בכך שהתובע שהיה בן 17 יעשה כן.
- התובע חווה הטרדה מינית עובר להתפרצות המחלה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 11-12-36970 ג' (חסוי) ואח' נ' בני עקיבא- התנועה העולמית ואח'

1 השאלות הדורשות הכרעה

2 18. השאלות הדורשות הכרעה הן:

3 (1) האם הוכחו האירועים.

4 (2) ככל שהאירועים אירעו, האם יש קשר סיבתי בינם לבין המחלה בה לקה התובע.

5 (3) ככל שיש קשר כזה, מה הנזק שנגרם לתובע.

6 דיון

7 כבר כאן אקדים את המאוחר ואציין כי מסקנתי היא שהתובעים לא הרימו את הנטל המוטל
8 עליהם להוכיח, ברמת ההוכחה הנדרשת במשפט האזרחי, כי האירועים הנטענים אכן
9 אירעו כמתואר בתביעה, וכי יש קשר סיבתי כלשהו בין מה שכן אירע לבין מצבו של התובע.

10 מסקנתי זו נובעת ממספר טעמים: אי העדת התובע והיות כל העדויות באשר לאירועים
11 עדויות שמיעה, חוסר מהימנותם של עדי התביעה והיות חוות דעת המומחים, מומחה
12 התובע ומומחה בית המשפט, מבוססות על עובדות שלא הוכחו.

13 להלן אפרט את נימוקיי.

14 א. אי-העדת התובע

15 19. כלל הוא בדין האזרחי כי נטל הראיה מוטל על התובע (ר' ע"א 9073/15 פלוני נ' כלל חברה
16 לביטוח בע"מ, בפסקה 5 (4.9.17)). בענייננו היסודות העובדתיים של עילת התביעה בכל הנוגע
17 לאירוע הנסיעה כמו גם תחושותיו של התובע בעניין אירוע ההורדה, הן בידיעתו הבלעדית של
18 התובע.

19 20. התובע לא העיד. כל הראיות לעניין קרות האירועים כמו גם נסיבותיהם כפי שנטען שנטענו
20 על ידו, הם בגדר עדות שמיעה.

21 21. על פי הפסיקה "מחלת נפש... אינה מהווה עילה לשלילת כשרות של העד להעיד, אלא מהווה
22 בסיס לבחינת משקלה הראייתי של העדות על רקע כוחה של מחלת הנפש לפגום במודעותו
23 של העד לחובה לומר אמת בבית המשפט או ביכולת ההעדה שלו" (יעקב קדמי על הראיות
24 (חלק ראשון, 2009) בעמ' 509 (להלן: "קדמי"), אשר הפנה שם לע"פ 5339/98 מדינת ישראל
25 נ' פלוני, פ"ד נו(3) 769 (1999)). משמע עדותו של הלוקה בנפשו עניינה במשקל ולא בקבילות.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 11-12-36970-ג' (חסוי) ואח' נ' בני עקיבא- התנועה העולמית ואח'

22. במשפט אזרחי מותר להסיק מסקנות מאי הופעת צד שכנגד כעד אשר בידו ידיעות העשויות לסייע לביורר הדברים ואם אין הוא מביא אותן יש בכך חיזוק לדברי היריב. (קדמי, (חלק רביעי, 2009) בעמ' 1895).
- הלכה ידועה היא כי הימנעות מהבאת העד העיקרי לעדות והסתפקות בעד משני שעה שניתן היה להביאו מקימה הנחה לכאורית כי הצד שלא הביאו חשש מהעדתו ומחשיפתו לחקירה נגדית.
- לבעל דין במשפט אזרחי לא עומדת זכות השתיקה ולכן רשאי בית המשפט להעניק לשתיקתו של בעל דין משקל ראייתי לחובתו. משקל ראייתי זה עולה על המשקל שמייחסים בדרך כלל לאי העדתו של עד (שם, בעמ' 1908).
23. התובע לא הובא לעדות וממילא לא נחקר. לא הייתה מניעה להעדת התובע.
- מומחה בית המשפט ד"ר יואב כהן השיב לשאלה האם ניתן להתייחס לאמינות של התובע כפי שעשה המומחה הוא השיב: "אז זה באמת משהו שלצערי אנשים חושבים על אנשים חולים במחלה פסיכיאטרית. עצם העובדה שאדם חולה במחלה פסיכיאטרית והיא עדיין פעילה זה לא פוסל את כל מה שהוא אומר. יש דברים שהוא אומר שאפשר לקבל אותם, שהם נכונים, גם לגבי העבר, גם לגבי ההווה, ויש דברים שהם מושפעים ממחשבות השווא שלו, מההזיות שלו, והם לא נכונים" (פר' 14.7.16 עמ' 532 ש' 24-28) (ההדגשות שלי – מ' נ').
- בהמשך נשאל האם היה מקום להעיד אותו בתיק הנדון השיב: "מבחינתי כן, אני לא רואה שום סיבה אני חושב, לי הוא סיפר בצורה מאוד ברורה דברים על החיים שלו, גם לפני האירוע, גם בזמן האירוע, גם אחרי האירוע. זה לא היה בן אדם שאי אפשר לנהל איתו ראיון, עובדה שדיברתי איתו חצי שעה וקיבלתי אינפורמציה גם ממנו" (שם, בעמ' 532 ש' 31 – עמ' 533 ש' 1) (ההדגשות שלי – מ' נ').
- מומחה התביעה פרופ' פניג העיד כי התובע מתמצא בזמן ובמקום ובסיטואציה, ושהוא לא במצב בלבולי (פר' 20.10.14 עמ' 171 ש' 10 ר' גם עמ' 173 ש' 14-16).
- עם זאת הוסיף "זאת הייתה אחת הסיבות שאני גם אמרתי לעורכות הדין שאלו אותי אם כדאי להביא אותו ולהעיד אותו, אני אמרתי אני לא רואה שום דבר שיצא מהתיעוד הזה, מהאהדה הזאת שלו כי הוא היה אומר בצורה לקונית את הדברים שהוא סיפר לי, זאת הייתה דעתי" (שם, עמ' 172 ש' 20-24).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 36970-12-11 ג' (חסוי) ואח' נ' בני עקיבא- התנועה העולמית ואח'

1 "שאלו אותי אם כדאי להעיד אותו. הבחור היה לקוי, אני ראיתי אותו, האיש היה בעולמו
2 שלו. הוא סיפר לי את הסיפור שהוא סיפר, אבל אני לא נתתי לסיפור הזה את המשקל
3 העיקרי, את המשקל העיקרי אני קיבלתי מהאנשים שתיארו לי התנהגויות שלו" (שם, עמ'
4 248 ש' 6-10).

5 24. ב"כ התובעים צרפה לסיכומיה מכתב מאת פרופ' פניג, לעניין העדת התובע. לא מצאתי לקבל
6 מכתב זה באשר הוא אינו עולה מחוות הדעת או מעדותו של המומחה והוא גם לא הוגש כלל
7 כמוצג לבית המשפט ועל כן לא הייתה לב"כ הנתבעים הזדמנות להתייחס אליו או לחקור את
8 המומחה בעניינו.

9 25. אני סבורה כי מהאמור לעיל עולה כי לא הייתה מניעה להעיד את התובע. משהעובדות
10 המהוות את עילת התביעה הן רק בידיעתו, הרי שאלה לא הוכחו.

11 ב. מהימנות עדי התביעה, והאם יש בעדותם כדי להוכיח את קרות האירועים

12 26. אין מחלוקת כי ההורים יצאו להפלגה ביום בו אירעו האירועים הנטענים וכי על כן הם לא
13 ראו את התובע בימים הסמוכים להם. על כן עדותם באשר למצבו של התובע בסמוך לאירועים
14 היא אך עדות שמיעה. גם עדותה של נ' לגבי מצבו של התובע הייתה "אחרי מה שקרה לו" (ס'
15 11 בתצהיר נ') על כן גם זו עדות שמיעה.

16 27. העדים היחידים הטוענים כי ראו את התובע בסמוך לאירועים הם הדוד והאח.

17 עדויות האח והדוד ומועד הבאתן

18 28. תצהירי העדות הראשית מטעם התביעה הוגשו ביום 29.10.13 דהיינו תצהירי ההורים
19 ותצהירה של נ'. כבר בתצהיר האם נטען כי הדוד קיבל אותו בתחנה המרכזית וכי אהיו התראו
20 עמו באותו יום. חרף זאת רק לאחר שהחלו ההוכחות ולאחר שנשמעו עדותה של האם ועדותו
21 של מומחה התביעה פרופ' פניג, ולאחר שהוגשו כבר כל ראיות ההגנה, עתרה ב"כ התובעים
22 ביום 29.10.14, להגשת תצהירים נוספים, של האח ק' ג' (להלן: "האח" או "ק'") ושל הדוד.

23 בבקשה להוספת התצהירים נטען כי עדותם חיונית ונחוצה, וכי תצהיריהם לא צורפו מסיבות
24 אובייקטיביות ובתום לב. לגבי הדוד נטען שהוא מתגורר באיטליה "ולא הייתה לתובעים
25 אפשרות כלכלית לממן הטסתו לארץ לצורך מתן עדות". וכי בשלב זה נחלצו בני משפחה
26 לסייע להגעתו. אשר לאח כל שנטען - כי הוא "מבקש למסור עדותו ולתאר את מצבו של
27 התובע 1 עת נפגש אתו לאחר שגורש מהמחנה. עדות זו חיונית ותומכת בטענות באשר למצבו
28 של התובע 1 אשר נטענו בכתב התביעה".

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 36970-12-11 ג' (חסוי) ואח' נ' בני עקיבא- התנועה העולמית ואח'

1 לעניין מועד הגשת התצהירים העיד הדוד כי התבקש לפני "קצת הרבה זמן" להעיד, כי לא גר
2 בארץ וכי מגיע פעמיים שלוש בשנה לארץ (זאת למרות שבתצהיר כתב ארבע חמש פעמים
3 בשנה, וההסבר לסתירה היה שעכשיו הוא בא פחות, פרי' 15.2.15 עמ' 262 ש' 5). האם
4 בחקירתה הודתה כי לא ביקשה כלל מהדוד לבוא להעיד (פרי' 20.10.14 עמ' 116 ש' 6). אשר
5 לאח – הוא נשאל מתי התבקש לתת תצהיר והשיב שלפני כשנה וחצי כשהגיע לארץ. לשאלה
6 מדוע רק היום הוחתם על התצהיר, השיב שיש לשאול את עורכי הדין. הוא העיד כי לא סביר
7 שנאמר שקשה להשיג ממנו חתימה, כי הוא נמצא בישיבה בבני ברק וחוזר כמעט כל יום שישי
8 הביתה.

9 29. מן האמור עולה כי נסיבות אי הבאת עדויות האח והדוד במועד הגשת תצהירי העדות
10 הראשית, מעוררות תמיהות.

11 תצהיר הדוד וחקירתו

12 30. הדוד בתצהירו מסר בין היתר:

13 "כשד' הגיע ישר ראיתי שמשוהו איתו לא בסדר. היה נראה כאילו הוא בכלל לא
14 מזהה אותי, היה מבוהל ומנותק. הוא נראה כאילו הוא בעולם אחר כמו מישהו
15 שלקח סמים... ההתנהגות של ד' הייתה כל כך מוזרה ולא רגילה, וכל כך שונה
16 מד' שאני מכיר טוב, שאי אפשר היה להתעלם מזה שהוא היה מאד מוזר והיה
17 ברור לי שמשוהו קרה לו. ראיתי שד' לא רוצה לדבר ועזבתי אותו לנפשו ולא שאלתי
18 יותר מדי שאלות. ד' הלך איתי הביתה, ואני רציתי שהוא ישאר אצלי עד
19 שההורים שלו יחזרו. ד' לא רצה להישאר, רצה להיות עם האחים שלו. דיברתי
20 עם ק' בטלפון. סיפרתי לק' שד' מוזר ולא בסדר..." (ההדגשות שלי – מ' נ').

21 31. בחקירתו הנגדית העיד הדוד שאכן התנהגותו של התובע הייתה מוזרה וכי אכן ציין שלא
22 זיהה אותו (פרי' 15.2.15 עמ' 263 ש' 20-21 ר' גם ש' 18-19 ועמ' 264 ש' 18).

23 נוכח חשיבותה של החקירה של הדוד יובאו הדברים כלשונם:

24 "ז"א שההתנהגות של ד' היתה חריגה באופן קיצוני. זה צריך להיות משהו לא
25 בסדר. ת. מאוד. ש. אתה כותב שאפילו הוא לא זיהה אותך. ת. נכון. ש. אתה הדוד
26 שלו שמכיר אותו מינקות. אם הוא לא מזהה זה אומר שמשוהו מאוד חמור קורה
27 לילד. ת. אדם בשוק, מבולבל. ש. אם הילד שלי לא היה מזהה את הדוד שלו הייתי
28 מזעיקה אמבולנס. זה נראה לי מאוד חריג. מסכים? ת. אני לא קורא לאמבולנס.
29 אם יש מישהו שיכור או אדם בשוק שלא מזהה, או מבולבל אני אומר לו איפה
30 אתה, מה קורה לך. הוא היה בצד אחד ואני הלכתי לצד שני אז הוא בלב לאותי
31 לגמרי. לא חשבתי שקרה לו משהו אז צעקתי לו מה קרה לך למה אתה מתנהג
32 ככה ומיד התקשרתי לאחותי ואמרתי מה קרה לכם. ש. מיד התקשרת לאחותך

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 11-12-36970 ג' (חסוי) ואח' נ' בני עקיבא- התנועה העולמית ואח'

- 1 בתחנה המרכזית? ת. כן. ש. היא היתה באוניה. ת. כן. ש. ומה היא אמרה לך?
2 תיקח אותו הביתה? ת. היא אמרה לי תיקח אותו הביתה ותרגיע אותו, תראה מה
3 קורה איתו וכשהוא יירגע תחזיר אותו הביתה. ש. לא החזרת אותו הביתה. ת. לא.
4 ש. למה אם הוא היה במצב קשה?
5 ת. כי אחרי הרבה שעות הוא נרגע, ישן וחשבתי שחזר לעצמו. אם מישהו רואה
6 מישהו בשוק ואח"כ הוא נרגע, הוא לא יודע שיש לו טראומה או מחלה נפשית,
7 אמרתי לו אתה הולך ישר לאחיך והתקשרתי אליו מהדרך ואמרתי תבדוק שהוא
8 הגיע. מיד לקחו אותו הביתה.
9 ש. למה בתצהירך זה לא כתוב. כתוב משהו אחר – שד' הלך איתך הביתה, שאתה
10 רצית שיישאר אצלך אבל הוא לא רצה. ...
11 ש. אתה כתבת שהתנהג מוזר ושלא נרגע. ת. דיברתי עם אחותי ובעלה... והוא
12 התנהג ממש מוזר (מצטט). הוא היה המוזר בבוקר ואחרי זה דיברתי איתו ראיתי
13 שהוא די רגוע אז הבאתי אותו לתחבורה שתסיע אותו לאחיו. ש. לא כתוב בשום
14 מקום שהוא נרגע אצלך ורק אח"כ הוא נסע. אנו יודעים שהוא לא רצה להישאר
15 אצלך, רצה לנסוע לאחיו והוא נסע קודם הביתה ולקח בגדים ואח"כ לאח שלו לים.
16 אם הוא נרגע למה זה לא כתוב בתצהיר? ת. אז אני אכין תצהיר של כל שעה
17 התקדמות. אז תכתבו בתצהיר שהוא נרגע אם זו הבעיה. ש. אתה אב ל-11 ילדים
18 ואני מנחשת שאתה רואה אחיין שלך שלא מזהה אותך, המחויבות הראשונה שלך
19 זה לוודא שהוא מקבל טיפול רפואי אם הוא במצב כ"כ קשה ובודאי שאתה לא
20 שולח אותו לבד לחפש את אח שלו. האם אתה מודע לזה שאח שלו אמר שהוא לא
21 רוצה שהוא יבוא לת"א? ת. לא. אחים ביניהם מדברים. אני אמרתי אם אתה רגוע
22 ואתה בסדר, אתן לך ללכת ואחרי שראיתי אחרי כמה שעות שהוא היה די רגוע,
23 רק אז נתתי לו ללכת. ש. בעצם כשהוא אותך עזב, הוא היה בסדר גמור. ת. הוא
24 לא היה כ"כ מבולבל כמו בבוקר אבל הוא היה עדיין מבולבל. ש. אז למה נתת לו
25 לנסוע לבד לת"א באוטובוס אם הוא היה עדיין מבולבל? ת. שמתתי אותו על
26 האוטובוס וידאתי שהוא יגיע וגם דיברתי איתו בטלפון. ש. וידאת שהוא יגיע
27 לאן? ת. לאח שלו. ש. אתה שמת אותו על האוטובוס לת"א?
28 ...
29 ש. אנו יודעים שאח שלו לא רצה שיבוא אליו לי-ם והוא החליט על דעת עצמו
30 לחזור הביתה ולהחליף בגדים ולנסוע לאבא שלו. אז לא שמת אותו על אוטובוס
31 לת"א כי הוא נסע לרעננה.
32 ת. אני שמתתי אותו על אוטובוס לאיפה שהוא הלך. לא זוכר אם אח שלו רצה או לא
33 רצה. וידאתי שהוא יגיע לאח שלו. הוא רצה ללכת הביתה. כמובן שאח שלו לא
34 ידע בכלל מה קרה לו אז הוא לא חשב שיש בכלל בעיה שהוא יחזור הביתה. הוא
35 חשב שזה כרגיל אח שלו.
36 ש. למה לא אמרת לאחיו שיש בעיה? ת. כי אחרי שהוא נרגע יחסית. בבוקר הוא
37 היה מבולבל ואחרי שראיתי שהוא לא כ"כ מבולבל, שמתתי אותו על אוטובוס. ש.
38 למה לא אמרת לאחיו שהוא לא היה מבולבל?

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 11-12-36970 ג' (חסווי) ואח' נ' בני עקיבא- התנועה העולמית ואח'

1 ת. אמרתי לאח שלו תבדוק שהוא יגיע אליך טוב כי הוא לא כ"כ בסדר. לא אמרתי
2 שלא אמרתי לאח שלו. אמרתי לאחותי באותו בוקר. אח שלו כמוכן לא חשב לבוא
3 מת"א לקחת אותו לירושלים. שמתני אותו על האוטובוס" (ההדגשות שלי – מ' נ')
4 (פר' 15.2.15 עמ' 263 ש' 18 - עמ' 265 ש' 21).

5 תצהיר האח וחקירתו

6 32. ק' האח העיד בתצהיר העדות הראשית כי הוא מבוגר מהתובע ב-4 שנים. עוד העיד בתצהיר:

7 "גם ד' דיבר איתי בטלפון ושאל אותי איפה אני נמצא. אמרתי לו שאני עם חברים
8 בתל אביב ושאנחנו הולכים לים. ד' אמר לי שהוא לא רוצה להישאר בירושלים
9 ושהוא רוצה לבוא אלי לתל אביב. אני חשבתי שזה רעיון לא טוב שהוא יהיה אתי
10 ועם החברים שלי, ואמרתי לו להישאר אצל הדוד בירושלים. כשהייתי בחוף הים
11 עם החברים שלי שבאו לקיץ מאטליה, פתאום ד' הגיע לשם. הוא ידע איפה למצוא
12 אותנו כי אנחנו תמיד מבלים באותו חוף. ד' התיישב על כיסא מול הים והסתכל
13 על המים לא דיבר והיה מוזר ומאד חיוור, הוא נראה המום. ניסיתי לדבר עם ד'
14 וראיתי שהוא ממש לא בסדר, הוא לא ענה לי ובקושי דיבר. אני והחברים שלי
15 ניסינו להצחיק אות אבן לא הגיב...ניסינו להבין מה קרה לו ולמה הוא לא
16 מדבר, לא צוחק לא עונה לי ולחברים ולא רוצה לשחק איתנו כדורגל...ישב בלי
17 לזוז, ממש כמו פסל...כשראיתי שכלום לא עוזר לו, חשבתי שהכי טוב שהוא יהיה
18 בבית. ד' נשאר עוד כמה זמן ואחר כך היה בבית עם ג'ואל אחותני" (ההדגשות שלי
19 – מ' נ').

20 33. בחקירתו מסר האח לגבי יום האירוע כי הדוד סיפר לו בטלפון שפגש את התובע בירושלים
21 ושהוא בביתו. הוא אמר לו שהתובע נראה משונה ומתנהג מוזר, שהוא רועד כמו מישהו שלקח
22 סמים (פר' 15.2.15 עמ' 268 ואילך).

23 גם את חלק מחקירת האח אביא כאן כלשונה:

24 "הקשר עם הדוד שהיה פה עכשיו הוא קשר טוב? ת. כן. ש. ז"א שאם אחיך לא
25 מזהה את הדוד שהוא בא לקחת אותו זה משהו מאוד חריג נכון?

26 ת. ברור. האמת שהוא לא ראה אותו כמה שנים לפני אותו זמן. יכול להיות שהיו
27 שנים שהוא לא ראה את הדוד ש' לפני שהוא בא לקחת אותו מתחנה מרכזית אבל
28 ברור שהוא היה צריך לזהות אותו ישר איך שהוא ראה אותו.

29 ...
30 ש. זה נראה לך הגיוני שד' לקח סמים? ת. לא. ש. אתה מבין מהשיחה הזו שמשהו
31 מאוד מאוד לא בסדר עם ד'. ת. כן. ש. ובכל זאת הוא מבקש ממך להיות איתך
32 ואתה לא מסכים. אתה אומר שאתה הולך עם חברים לים.

33 ת. כן לא רציתי שהוא יהיה איתי.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 36970-12-11 ג' (חסווי) ואח' נ' בני עקיבא- התנועה העולמית ואח'

1 ש. למה? ת. אלה היו הימים האחרונים שלי. אני הבנתי שהיתה בעיה כי הדוד
2 שלי אמר לי אבל הייתי מאוד צעיר והייתי עם כל החברים שלי וגם חברות היו ולא
3 התאים לי שאחי הקטן ייגרר אחריי. אני רציתי לצאת עם חברים ואלה היו הימים
4 האחרונים שהייתי אמור להיות שם. לא רציתי שהוא יפריע לי.

5 ...

6 ש. בעצם אמרת לו שלא יבוא אבל הוא החליט בכל זאת לבוא. ת. כן בדיוק.

7 ש. הוא ידע שאתם בחוף. ת. כן. ש. אתה יודע שקודם הוא עבר ברעננה הבלתה,
8 החליף בגדים ואז הגיע אליך? ת. ככה הוא אמר לי אבל אני לא יודע אם זה נכון או
9 לא, אם הוא זוכר טוב. ש. כשהוא מגיע אליך לים אז אתה כבר מתאר מצב
10 קטסטרופה ממש. ת. כן. במבט הראשוני איך שהוא נכנס אמרתי לו שלום ככה
11 והלכתי לשחק כדורגל.

12 ....

13 ש. אתה כותב משהו מאוד חמור – הוא יושב בלי לזוז, ממש כמו פסל, ניסיתי
14 להרים לו את הידיים, שאלתי אותו שאלות אבל הוא לא ענה, לא הגיב.

15 ת. ממש ככה. אני זוכר את זה בדיוק. זה אחד הדברים שממש ברורים לי בזכרון.
16 איך שהוא הגיע במבט ראשוני לא התייחסתי אליו והלכתי פשוט. הייתי על החוף,
17 דיברתי עם החברים ופתאום בא אלי חבר קוראים לו דוד יונס והוא אמר לי תשמע
18 ד' נראה לי לא בסדר. אמרתי לו עזוב אותו, לא התייחסתי גם למה שהוא אמר
19 והמשכתי. פתאום אני מסתובב והיו כמה חברים מסביבו והוא ישב על הכסא של
20 הים והסתכל על הים. אני שואל אותו מה ד', מה איתך והוא לא מגיב. הוא ישב
21 כמו שאני יושב והרמתי לו את היד אז הוא לא הגיב, ממש מפחיד. אחרי זה הלכתי
22 מולו ומשכתי לו את הידיים כדי להרים אותו וראיתי שהפנים שלו לבנים והוא לא
23 מגיב, אמרתי לו מה קרה, מה איתך, מה יש לך והוא לא ענה. הוא היה יחסית
24 קרוב לחוף ואחרי זה החברים ניסו לדבר איתו. החברים כנראה באותו זמן התרחקו
25 קצת ואני המשכתי לדבר איתו. אפילו הבאתי מים להשפירץ עליו כדי להעיר אותו
26 משהו. היה לי כ"כ מוזר כי חשבתי שהוא צוחק איתי. הפנים היו מפחידות אבל
27 לפחות שיגיד מילה משהו. השפרצתי עליו כדי להזיז אותו, שאולי יכעס עלי או
28 ירדוף אחריי והוא לא הגיב. חשבתי מה לעשות ונראה לי שגם האח שלי השלישי
29 היה שם או שדיברתי איתו בטלפון, לא בטוח בזה, אבל מה שעשיתי באותו הרגע
30 זה ניסיתי לארגן מה לעשות. לא היה לי כסף אז לווייתי כסף 100 ₪ או יותר מאחד
31 מהחברים מאיטליה וידעתי שאחותי היתה בבית ברעננה ולקחתי את הכסף
32 הבאתי אותו איתי כי באמת היה קשה להרים אותו ולהביא אותו לשם ואחרי זה
33 יצאנו מהחוף ואני הייתי עם בגד-ים ועד שמצאתי מונית שהסכימה לקחת אותו.
34 שלחתי אותו לבד. עצרתי את המונית כי ניסיתי למצוא מונית עם נהג נאמן,
35 דיברתי איתו והסברתי לו וביקשתי שייקח אותו לרעננה וסגרתי איתו מחיר ואחרי
36 זה הכנסתי אותו לתוך המונית והוא נסע. לא נסעתי איתו.

37 .....

38 ש. ובכל זאת מה שאתה עושה זה שם את האח שהוא במצב כ"כ קשה ושולח אותו
39 לרעננה במונית. זה נראה לך סביר? ת. לא. מה אני אעשה, ככה עשיתי.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 11-12-36970-ג' (חסוי) ואח' נ' בני עקיבא- התנועה העולמית ואח'

1 ש. יכול להיות שהתיאור הזה הוא מאוד מוגזם כי אמא שלך אומרת שאתה
2 התקשרת אליה לאוניה והרגעת אותה ואמרת לה שהכל בסדר. ז"א שכל הסיפור
3 הנוראי. ת. אני לא זוכר שהתקשרתי לאמא.

4 .....

5 ש. אחרי ששמת אותו במונית, לא חזרת הביתה. לא יודע מה היה איתו. ת. באותו
6 יום לא חזרתי הביתה. ש. דיברת עם אחותך? ת. אני ידעתי שהייתה בבית. ביררתי
7 שהוא הגיע" (ההדגשות שלי – מ' נ') (פרי' 15.2.15 עמ' 268 ש' 21 – עמ' 272 ש' 31).

8 דיון – עדויות האח והדוד

9 34. עדויות הדוד והאח אינן מהימנות בעיני ועל כן אין בהן כדי לתמוך בתביעה, שכאמור לא
10 הוכחה בעדותו של התובע. ואפרט.

11 35. הדוד בתצהירו מסר כי התובע היה מנותק ומבוהל כמו מישהו שלקח סמים, כי התובע לא
12 רצה להישאר אצלו וכי רצה להיות עם אחיו. הוא דיבר עם האח בטלפון ומסר לו שהתובע
13 מוזר ולא בסדר וכן סיפר כך לאמו של התובע.

14 36. בחקירה עומת עם השאלה כיצד מתיישב המצב המתואר עם העובדה שהעלה את התובע על
15 אוטובוס על מנת שיסע לבד באוטובוס לאזור המרכז. או אז טען טענות שלא בא זכרון בתצהיר
16 קרי, כי התובע "ישן ושאחרי הרבה שעות הוא נרגע", וכי אחרי כמה שעות היה "די רגוע".
17 בחקירה העיד כי כלל אינו זוכר אם שם אותו על אוטובוס או על מונית. (פרי' 15.2.15 עמ' 265
18 ש' 5-6).

19 יש לציין כי בתצהיר הדוד אין למעשה כל התייחסות לנושא האוטובוס ושהתובע נסע לאחיו
20 כל שנכתב הוא: "ד' לא רצה להישאר, רצה להיות עם האחים שלו. דיברנו עם ק' בטלפון.
21 סיפרתי לק' שד' מוזר ולא בסדר" (תצהיר הדוד ס' 10), זאת ותו לא.

22 זאת ועוד, כשנשאל אם כשהעלה את התובע על אוטובוס הוא היה בסדר גמור שוב טען כי היה
23 עדין מבולבל. יש לציין כי האם בחקירתה העידה כי לאחר האירועים "הוא הלך לתל
24 אביב...מיד הלך" (פרי' 20.10.14 עמ' 117 ש' 10-12). האם גם אישרה שם כי הוא עלה על
25 אוטובוס ונסע לאחים שלו, נסע קודם לרעננה לקח בגדים ומשם לתל אביב. האם נשאלה אם
26 אמרה לאח שזה לא בסדר שנתן לו לנסוע לבד לתל אביב והשיבה: "ד' הוא רוצה לעשות מה
27 שהוא רוצה" (פרי' 20.10.14 עמ' 118 ש' 25).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 36970-12-11 ג' (חסוי) ואח' נ' בני עקיבא- התנועה העולמית ואח'

- 1 בחקירתו העיד הדוד כי "מיד לקחו אותו הביתה" אלא שמסתבר מעדות האח שלא כך. אלא,
2 שהתובע הגיע לבדו לאזור המרכז, לא ברור אם נסע הביתה או לא, אבל ברור כי הגיע בכוחות
3 עצמו באותו יום לים להיכן שנמצא האח.
- 4 37. מתצהיר האח עולה כי הדוד סיפר לו על מצבו של התובע, בניגוד לעדות הדוד כי הוא לא אמר
5 לאח מה קרה לתובע. כמו כן מעדות האח עולה באופן לקוני כי אחרי הים היה התובע בבית
6 עם אחותו. בתצהיר דילג האח על העובדה כי התקשה להרים את התובע בים וכי שלח אותו
7 לבד במונית לרעננה. האח גם לא זכר שדיבר עם אמו, בניגוד לעדותה של האם (פרי' 20.10.14
8 עמ' 132 ש' 2-4).
- 9 38. עדויות האח והדוד לא מהימנות בעיניי לא רק בשל הסתירות שהובאו לעיל, והגשתם של
10 התצהירים באיחור רב באופן תמוה וללא הסבר סביר, אלא גם מטעמי הגיון וניסיון חיים.
11 נוכח מצבו הקשה הנטען של התובע לא סביר בעיניי כי הדוד שהוא אב ל-11 ילדים בעצמו היה
12 מתיר לתובע לנסוע במצבו לבד באוטובוס אל מחוץ לעיר ללא ליווי, אם בכלל. העובדה
13 שהתובע נסע לבדו לאזור המרכז ומשם כנראה הביתה ומשם לים, איננה מתיישבת עם המצב
14 הנפשי הנטען בו היה שרוי. גם התיאור של האח את מצבו הקשה של התובע בים אינו מתיישב
15 עם התנהגותו, שהעלה את התובע על מונית לנסוע לבדו חזרה לבית ברעננה. האחות שנטען
16 כי למשמורתה נסע, לא הובאה לעדות.
- 17 39. אשר על כן אני קובעת כי לא הוכח המצב הנפשי הנטען של התובע לאחר האירועים, שעל כן
18 גם הראייה המשנית אין בה כדי להוכיח את התביעה.
- 19 **עדויות ההורים**
- 20 40. עדויות ההורים באשר למצבו של התובע מיד לאחר האירועים אין להן כל משקל שכן הם לא
21 היו עדים למצבו אלא שמעו את הדברים לטענתם מפי הדוד והאח. שעל כן מדובר בעדות
22 שמיעה שאינה קבילה.
- 23 41. אשר לעדות ההורים לגבי מצבו של התובע לאחר ששבו מן השיט ומועד תחילת הסימפטומים,
24 עדויות ההורים אינן קוהרנטיות ואינן מהימנות -
- 25 האם לא זכרה אם דיברה עם התובע מהשיט (פרי' 20.10.14 עמ' 121 ש' 15). תמוה שהאם לא
26 זוכרת עובדה כזו נוכח הטענות באשר למצבו של התובע בעת היותה בשיט.
- 27 בתצהירה מסרה האם כי "כשחזרנו הביתה בהתחלה ד' התנהג בסדר אבל לא דיבר על מה
28 היה אחרי שגרשו אותו מהמחנה. אחר כך ד' התחיל להיות מוזר...כשהתחילו הלימודים

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 11-12-36970 ג' (חסוי) ואח' נ' בני עקיבא- התנועה העולמית ואח'

1 חשבנו שאולי כדאי שילמד בישיבה בירושלים...ד' היה כמה ימים בישיבה חזר לשבתות
2 ולחגים. אחר כך האב טלפן לבעלי ואמר שד' לא בסדר...לד' היו כאבים בגוף, בגב, הלך
3 בצורה מוזרה לא רצה לדבר....לקחתי אותו לרופאים...הפסיכולוג בקופת חולים הפנה אותנו
4 לשלוותה...משלוותה הפנו אותנו לטיפול ב'גשר'...".

5 מתצהיר זה לא ברורים המועדים של ההתרחשויות הנטענות.

6 בעדותה העידה האם כי היו בשיט 4 או 5 ימים, על כן השיבה מהשיט הייתה ביום 13.8.09 או
7 בסמוך. עוד העידה כי בסוף חודש אוגוסט החל התובע להיות מוזר (פר' 20.10.14 עמ' 123 ש'
8 2). כשנשאלה אם כששבו היה התובע בסדר כמו שכתבה בתצהיר השיבה "לא כל כך, אני
9 חשבתי שהוא עצוב" (שם, עמ' 124 ש' 6). לשאלה נוספת בעניין הגרסה בתצהיר לפיה התובע
10 היה בסדר, תיקנה והשיבה שאולי לא מיד היה בסדר, אולי לקח כמה ימים (שם, ש' 13). האם
11 אישרה כי התובע הלך לפגוש את חבריו ממחנה הקיץ כששבו מאילת כעבור כשבוע, והשיבה
12 שזה לא מפתיע "כי המחלה לא התחילה מ-" (שם, עמ' 125 ש' 14). לאחר שנשאלה שוב מתי
13 התחילו סימני המחלה השיבה שמיד (שם, עמ' 126 ש' 10-14).

14 האם טענה שהקלסטרופוביה והבלבול החלו לפני המעבר לישיבה בירושלים (פר' 20.10.14
15 עמ' 137 ש' 23, 25).

16 42. האב ערבב בעדותו בין גרסת האח לבין גרסת הדוד כשהעיד (פר' 2.11.14 עמ' 238 ש' 7-13):

17 **"...then we he arrived in Tahana Merkazit, my brother**
18 **in law told me he was completely my son told me they**
19 **throw him water for three days. Then we went he came**
20 **in home, he was OK one day maybe and then he had**
21 **problem with the doll then he told me this story".**

22 43. אני סבורה כי עדויות אלה אינן מתיישבות עם העובדה שהתובע הלך לפגוש את חבריו ממחנה
23 הקיץ לאחר ששבו מאילת כשבוע לאחר האירועים. כמו כן הן אינן מתיישבות עם המסמכים
24 הרפואיים, כפי שיפורט להלן, שתחילתם רק מיום 15.10.09 ואשר מתייחסים לתופעות
25 שהחלו בסמוך. גם העברתו של התובע לישיבה בירושלים בסוף חודש ספטמבר או בסמוך,
26 אינה מתיישבת עם טענת ההורים כי כבר אז סבל מתסמינים בולטים שונים של המחלה ממנה
27 הוא סובל היום.

28 44. אוסיף עוד כי גם בעניינים אחרים עליהם נחקרו ההורים הם לא היו מהימנים בעיניי ולהלן
29 אביא כמה דוגמאות:

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 36970-12-11 ג' (חסוי) ואח' נ' בני עקיבא- התנועה העולמית ואח'

- 1   א. האם נשאלה אם משך 4 שנים מהולדת התובע עברה התמוטטות עצבים והייתה בדיכאון
2   אחרי לידה כפי שנכתב באנמנזות השונות (פרופ' פניג, ד"ר כהן, סיכום מרכז גשר)
3   והשיבה "לא, מה פתאום" (שם, עמ' 39 ש' 2). כשהוקרא לה מה שכתב המומחה השיבה:
4   "בסדר, זה לא קוראים לו, הייתי עייפה אבל לא הייתי אומרת דיכאון ממש...".
5   ובהמשך: "אני לא היה לי שום דיכאון, מה את אומרת. אני הייתי רק עייפה...". (שם,
6   עמ' 39 ש' 20-21 ועמ' 40 ש' 1-2).
- 7   כשנשאלה מדוע סיפרה כך לפרופ' פניג המומחה מטעמה השיבה "אני הייתי אולי
8   עייפה" (שם, עמ' 39 ש' 9).
- 9   גם בסיכום של מרכז גשר נספח ב1 לכתב התביעה מצוין "האם מתארת כי עברה
10   התמוטטות עצבים כשבנה היה בן מספר חודשים וכי חוותה תחושות של דיכאון במשך
11   ארבע שנים שלאחר מכן".
- 12   ב. עוד נכתב בסיכום של מרכז גשר: "העלייה לכתה א' מתוארת כ'אסון'". האם הכחישה
13   שאמרה כך (פרי' 20.10.14 עמ' 149 ש' 19).
- 14   האם נשאלה הכיצד כתבה בתשובה לשאלה בשאלון, אם נכון שהתובע סבל תמיד
15   מקשיים בלימודים במשך כל שנות לימודיו "לא, רק כשהיה קטן, אחר כך הצליח
16   בלימודים" (פרי' 20.10.14 עמ' 62 ש' 18-22) (ת/4). היא השיבה כי המצב הלך והשתפר
17   עד כיתה ה'. ואז אישרה כי בסוף כיתה ט' התבשר התובע כי לא יעלה כיתה (שם, עמ' 51
18   ש' 6-12). תשובות האם בתצהיר אינן עולות בקנה אחד עם האנמנזות שנמסרו למומחים
19   בתיק.
- 20   האם אישרה כי בטופס המועמדות של התובע לקבלה למדרשת נועם לא ציינה בטופס
21   תחת "כישורים ושקידה" (שם, עמ' 79 ש' 15) דבר, ואישרה שלא עדכנה את המדרשה
22   שיש לתובע בעיות בלימודים "באמת לא חשבתי על זה. אבל גם לא שאלו אותי" (שם,
23   עמ' 74 ש' 20-21). בטופס גם תחת "בעיות מיוחדות" סומנו קווים.
- 24   האם נשאלה לגבי תצהירה בו כתבה כי לתובע לא היו בעיות מיוחדות בלימודים ובחברה
25   באיטליה ושהיה מקובל וחברותי, ואישרה נכונות הדברים. כשנשאלה שוב על בעיות
26   התובע העידה: "היו לו בעיות קטנות כמו דיסלקציה. 80% של בית ספר היה להם את
27   הבעיה הזאת" (פרי' 20.10.14 עמ' 35 ש' 11-12). כשנשאלה הכיצד בבית ספר רגיל היו
28   80% דיסלקטים תיקנה, שלא 80% אלא כמו בבתי ספר בישראל (שם, עמ' 35 ש' 15-20).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 36970-12-11 ג' (חסוי) ואח' נ' בני עקיבא- התנועה העולמית ואח'

- 1 היא אישרה כי תיארה את הכניסה של התובע לכתה א' כאסון, אך הוסיפה כי מגיל שש
2 עד עשר שיפר עצמו במאה אחוז (שם, עמ' 38 ש' 13-14).
- 3 ג. למרות שבכל האנמנוזות נכתב שהתובע הושם בישיבה בירושלים בניגוד לרצונו טענה
4 אמו שהוא כן רצה ללכת לשם (פרי' 20.10.14 עמ' 133 ש' 14-15).
- 5 ד. בתצהיר טענה האם כי בגלל שכל החיים סובבים סביב התובע **"לא סידרנו את נושא**
6 **העלייה, לא התחלתי לעבוד"** (תצהיר ס' 50). האם נשאלה אם נכון שהיא והאב לא פעלו
7 לקבלת מעמד עולים בשל כך שיש להם עסקים ברומא ובארץ והשיבה **"אין לנו שום**
8 **עסק"** (פרי' 20.10.14 עמ' 9 ש' 25). עוד טענה כי **"אנחנו אוהבים לעשות לאט לאט את כל**
9 **הדברים שלנו"** (שם, עמ' 9 ש' 18). עוד טענה כי הם רצו לראות איך הם מסתדרים ורק
10 אחר כך לעשות להסדרת מעמד עולים כי זה לא יפה לעלות ואז לרדת. כאשר הופנתה
11 האם לסעיף 50 בתצהירה בו העידה כי לא סידרו את נושא העלייה בשל כך שכל החיים
12 הם סביב התובע, השיבה: **"מה זה בגלל ד', מה זאת אומרת?"** (שם, עמ' 15 ש' 12). האב
13 לעומת זאת העיד כי מאביו למד שצריך לעשות הכל לאט לאט (פרי' 2.11.14 עמ' 175 ש'
14 (10-9).
- 15 ה. האם העידה כי כאשר הגיעו לישראל שכרו דירה ברעננה, ולשאלה אם הם עדין גרים
16 בשכירות השיבה שקנו דירה. עלות הדירה כ-2,300,000 ₪ בגינה נטלו חלק במשכנתא.
17 כשנשאלה אם יש להם דירה נוספת בבעלותם בגני שומרון העידה **"לא, אה, כן"**. ואז
18 העידה כי זו התקבלה בירושה. אז נשאלה האם כיצד הצהירה בבקשה לפטור מאגרה כי
19 הם ללא מקור פרנסה ונתמכים על ידי אחרים **"אחרים עובדים ומפרנסים אותי את בעלי**
20 **ואת 7 ילדי"**. (פרי' 20.10.14 עמ' 12 ש' 10 - עמ' 21 ש' 25).
- 21 ובהמשך: **"יש לו אחים בעלי שעוזרים לנו הרבה, ושמה כשאני כתבתי את זה עוד לא**
22 **נפטרה חמותי, אז עוד לא היה לנו, הבנת. ש: כן, הבנתי, מתי היא נפטרה חמותך? ת:**
23 **שנתיים אולי, אחר כך"** (פרי' 20.10.14 עמ' 22 ש' 7-4). האם העידה כי לצורך רכישת
24 הבית נטלו משכנתא, כשנשאלה כיצד מחזירים את המשכנתא השיבה כי הילדים שלה
25 עובדים והם היו הערבים (שם, עמ' 23 ש' 2-1). אחר כך הוסיפה כי בעלה עבד 40 שנה
26 והיה להם קצת כסף בשביל לחיות (שם, עמ' 25 ש' 10).
- 27 האב לעומת זאת העיד כי בנה בתים וכי יש לו זכויות במושב גן שומרון, יש לו אדמה
28 וקיבל רישיון לבנות שני צימרים, וזו הכנסתו שם, (פרי' 2.11.14 עמ' 169 ש' 4-17).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 36970-12-11 ג' (חסוי) ואח' נ' בני עקיבא- התנועה העולמית ואח'

- 1 . האם מתארת את נ', שקיבלה את התובע כשהועבר לשיבה ברעננה "כמו אחות שלי".
2 כשנשאלה כמה פעמים ראה אותה התובע לפני שעבר לגור בביתה אם 5-10 השיבה
3 "אולי". (שם, עמ' 81 ש' 21 ועמ' 83 ש' 25).
- 4 . האב הכחיש כי עם הגעתו לשיבה חווה התובע התקף פאניקה, והשיב "No, no
5 **"panic attack, he never had a panic attack"** (פר' 2.11.14 עמ' 227 ש'
6 3) למרות שבזמן אמת נכתב בנ/6 ע"י ד"ר ספינוזי "אביו מתאר עם הגעתו לשיבה התקף
7 פאניקה". האם לעומתו אישרה קיומו של ההתקף (פר' 20.10.14 עמ' 148 ש' 2).
- 8 45. לסיכום, עדויות ההורים אינן מהימנות עליו, על כן אינני מקבלת את עדותם בכל הנוגע
9 למועדים הרלבנטיים ואינני נותנת להן כל משקל.
- 10 ג. המסמכים הרפואיים הראשונים לאחר האירועים
- 11 46. הפניה לרופא פסיכיאטר יועץ מיום 15.10.09 (נ/5) – "סיבת ההפניה": עולה חדש מאטליה
12 מזה כשנה וחצי. אמו מדווחת שהוא מאז ומתמיד ילד מופנם. קשיי למידה מגיל צעיר.
13 מתקשה מאד להסתגל. אינו מדבר עברית. אינו מוצא בית ספר מתאים... לאחרונה מתלונן
14 על סחרחורות, חוסר שיווי משקל, חולשה...עד שלאחרונה מתקשה בהליכה. נבדק ע"י
15 נוירולוג ולא נמצאה בעיה אורגנית" (נספח ח' לכתב התביעה). באותו מסמך משיב היועץ ביום
16 16.10.09 "נבדק אצלי היום. מתקשה בהליכה עם פחד לאבד שיווי משקל. להערכתי מדובר
17 במצב הסטרי אצל נער במצוקה נפשית, דכדוך, הסתגרות חברתית" (ההדגשות שלי – מ' נ').
- 18 47. מיון נפש ילדים – דר' ספינוזי מיום 18.10.09 (נ/6) – "בן 17.3, עלה לפני שנתיים מאיטליה,
19 משפחתו עלתה בהמשך... מזה כשלושה שבועות, מבלה רוב הזמן בביתו, עבר מס' מסגרות
20 חינוכיות, לפני כשלושה שבועות השתלב במסגרת ישיבה בירושלים. אביו מתאר עם הגעתו
21 לשיבה התקף פאניקה... שעבר לאחר כ 10 דקות. בשלושה שבועות האחרונים מבלה בבית
22 בעיקר ליד המחשב, מתאר הפרעות בהליכה וביציבות בעיקר במעבר בדלתות
23 ופתחים...בשיחה עמו באיטלקית מדווח שהיה מעט מדוכדך, בשלושה שבועות האחרונים
24 ממעט לצאת בגלל חוסר ש"מ בגב...מתאר שינה מרובה...מדווח על דאגה מרובה ומחשבות
25 קטסטרופליות על משפחתו וסבתו... מופנה להתערבות במשבר במסגרת מרפאת גשר"
26 (הדגשות שלי – מ' נ').
- 27 ממסמך זה עולה כי בעיותיו של התובע, על פי הדברים שנמסרו בזמן אמת למטפלים, החלו
28 בסמוך לשליש האחרון של חודש ספטמבר 2009, כלומר כחודש וחצי לאחר האירועים

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 11-12-36970 ג' (חסוי) ואח' נ' בני עקיבא- התנועה העולמית ואח'

1 הנטענים. אין עדות במסמכים רפואיים כלשהם לביקורים או תלונות בתקופה שמאז
2 האירועים ועד 15.10.09.

3 48. הפנייה של התובע מהמרכז הרפואי שלוטה למיון בבית חולים מאיר מיום 21.11.09 (ג/7)-
4 עקב החרפה במצבו הנפשי, בעלת אופי חרדתי. מצוין שלפני מספר שבועות החל טיפול
5 במסגרת גשר על ידי דר' רצוני. פנה למיון שלוטה בשל תלונה על הופעת מקרופסיה, החמרה
6 בקושי בהליכה. הופנה לבדיקת נוירולוג ילדים (נספח ח' לתביעה).

7 49. במסמכים האמורים אין אזכור כלשהו לאירועים.

8 50. למען שלמות התמונה אציין כי ביום 7.12.09 נערך "סיכום ביניים" על ידי ד"ר רצוני ועו"ס
9 שאול קונטיני, ממרכז גשר התערבות במשבר לילדים ונוער שצורף כנספח לכתב התביעה.
10 בדו"ח נכתב בין היתר –

11 **"ד' מדווח כי בקיץ האחרון חווה סדרה של אירועים טראומטיים הכוללים בין היתר**
12 **הרחקה ממחנה בני עקיבא, ונסיעה במונית עם נהג ערבי שלקח אותו לכפר ערבי**
13 **במזרח ירושלים. עוד הוא מדווח כי שרשרת אירועים זו גרמה לו לתחושות של חוסר**
14 **אונים, איום ישיר ומיידי על חייו ומחשבות שלא יראה יותר את משפחתו. באותם**
15 **ימים מדווח על כך שהרגיש שמשפחתו אינה תומכת בו. בשבוע שלאחר מכן מדווח**
16 **על תחושות של בלבול, בדידות וקושי לדבר".**

17 עוד צוין בדו"ח כי מאחר שהתובע לא רצה לשוב למשפחה ברעננה הושם בישיבה בירושלים,
18 בניגוד לרצונו, בלחץ אביו. מתואר התקף פאניקה ביום הראשון בישיבה. מתוארים הטרדות
19 מיניות בתוך הפנימיה והטרדה מינית על ידי אחד המורים. "מדווח על רמיזות בכוון הטרדה
20 מינית שחווה על ידי אחד ממוריו בזמן ששהה בפנימייה".

21 במהלך שהותו במרכז, ביטא התובע געגועים לחייו ברומא והרבה להשוות בינו לבין
22 הטרומות המצטברות בארץ. מהערכה משפחתית נראה שמדובר בהורים שלא היו מודעים
23 לדרשנות הרבה של המסגרות החינוכיות אליהן שלחו את התובע בארץ והתמיכה שהעניקו לו
24 עת עבר את כל המשברים הייתה חלקית. התובע מבטא כעס כלפי האב על שאינו קשוב לו.

25 ד. חוות דעת המומחים

26 51. כל חוות דעת המומחים בתיק (כמו גם הסיכום של מרכז גשר) מתבססות על גרסה עובדתית
27 של התובע והוריו באשר לאירועים, ואולם כאמור גרסה זו לא עמדה כלל בפני בית המשפט
28 והיא בבחינת עדות מפי השמועה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 11-12-36970 ג' (חסוי) ואח' נ' בני עקיבא- התנועה העולמית ואח'

1 .52 מסירת הגרסה למומחים הרפואיים אינה תחליף לעדות בבית המשפט. כמו כן מקום בו
2 מתברר לבית המשפט כי התשתית העובדתית עליה נשענת חוות דעת של מומחה אינה
3 מהימנה, רשאי בית המשפט שלא לסמוך על חוות הדעת (ר' ע"א 2160/90 רז נ' לאץ, פ"ד מז(5)
4 170, בעמ' 174 (1993) (להלן: "הלכת רז").

מומחה בית המשפט

5
6 .53 מומחה בית המשפט ד"ר יואב כהן קבע בחוות דעתו כי האירוע נושא התביעה גרם באופן
7 ישיר למחלת התובע.

8 .54 בתרשומת נ/9 שערך בכתב ידו לא ניתן להפריד בין הדברים שאמר התובע לבין אלו שנאמרו
9 על ידי הוריו כי צוין "לדברי ד' והוריו". בחקירתו גם אישר המומחה שלא כתב את הדברים
10 תוך כדי הפגישה (פר' 14.7.16 עמ' 514 ש' 31 – עמ' 515 ש' 4).

11 .55 המומחה מתאר בחוות דעתו את האירוע. "ד' הורד מהאוטובוס, שהיה בדרכו מירושלים
12 לאילת...ד' התקשר להוריו...ד' תפס מונית ולדבריו עוד ניסה להשיג את האוטובוס...לפי
13 דבריו, נהג המונית ביקש ממנו לעבור בביתו כדי לאסוף את אשתו וביתו. ד' הסכים והם
14 נכנסו לכפר ערבי בו גר הנהג. לפי דבריו החל חושש שייחטף...כשהאשה והבת נכנסו למונית
15 והתיישבו מאחור הוא פחד שהן ידקרו אותו. לכן הוא לא נשען לאחור וישב בחצי סיבוב.
16 לדבריו הוא רצה לברוח מהמונית ולא היה יכול. הנהג ששם ליבו לכך ניסה להרגיעו".

17 בתרשומת מצוין כי התובע "לא הגיב במשך 3 ימים ושתק...כשחזרו ההורים החל לדבר, לא
18 סיפר מה קרה, היה מפוחד, פחד מדברים מוזרים שלא יצליח לעבור בדלת... לפי ההורים
19 הדרדר מיום ליום. הלכו לרופאים שונים...".

20 .56 מהאמור עולה כי לא ברור מקור המידע באשר לאירועים, האם התובע סיפר אותם או הוריו.

21 .57 כפי שהובא בפרוטרוט לעיל, העובדות שפירט המומחה אינן תואמות את התצהירים והעדויות
22 (את תצהיר האם שם מסרה כי כששבו מההפלגה התובע התנהג בסדר (ס' 29). אין זכר לטענה
23 כי היה מפוחד וגם לא לטענה שלא דיבר שלושה ימים (ר' תצהיר האם ס' 28-29); את עדות
24 הדוד, שהתובע נרגע; הדרדרות מיום ליום אינה תואמת את העובדה שנטען שהתובע היה
25 בסדר ואת העובדה שהתובע נסע לפגוש את חבריו כששבו מאילת ושכעבור כחודש נשלח
26 לישיבה בירושלים).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 11-12-36970 ג' (חסוי) ואח' נ' בני עקיבא- התנועה העולמית ואח'

- 1 58. הטענה כי התופעות של הפחדים והקושי במעברים החלו מיד לאחר האירועים, אינה
2 מתיישבת עם המסמכים הרפואיים שפורטו לעיל, מזמן אמת. גם הטענה שפנו לרופאים שונים
3 אינה נתמכת במסמכים כלשהם.
- 4 59. המומחה אישר כי בתרשומת שלו מהפגישה עם התובע והוריו (9/9) אין רישום כלשהו על כך
5 שמישהו סיפר לו על הורדה משפילה בהפתעה מן האוטובוס, וכי הוא כתב את הדברים בעמ'
6 11 בחוות דעתו משום שקרא אותם בחוות הדעת של פרופ' פניג (עמ' 24). הוא אישר כי המילה
7 "משפילה" לא נאמרה בפגישה עמו.
- 8 60. המומחה מציין: "דבריהם של ההורים על כך שהסימפטומים החלו בתקופה שמיד לאחר
9 האירוע נשוא התביעה...אמינים עלי. הם מקבלים תמיכה גם מהתיעוד הרפואי של פניה
10 לרופאים שונים בתחילת חודש אוקטובר 2009 עם תלונות גופניות שהחלו חודשיים קודם
11 לכן (קרי סביב לאירוע נשוא התביעה)". המומחה מוסיף ומציין כאן כי "לפי חוות הדעת של
12 פרופ' פניג, יש מסמך שלא הוצג בפני המעיד על תלונות אילו כבר ב-15/9/09 לפי חישוב
13 הזמנים עוד לפני הכניסה לישיבה בירושלים (שהיה כשלושה שבועות לפני הפניה לחדר
14 מיון "שלוותה" ב18/10/09)".
- 15 61. אין מחלוקת בין הצדדים כי אין מסמך כלשהו מ-15.9.09 דהיינו מכחודש וחצי לאחר
16 האירועים הנטענים אלא אך מ-15.10.09. כמו כן מהמסמכים לא עולה כי בפניות נטען
17 לתלונות גופניות "חודשיים קודם לכן (קרי סביב לאירוע נשוא התביעה)" אלא על תלונות
18 שהחלו כשלושה שבועות לפני ה-18.10.09.
- 19 62. לעניין הסבירות כי המחלה פרצה בעקבות האירועים העיד:
- 20 "אני שואל מבחינה, זאת שאלה בחוות הדעת, האם סביר, האם יש סבירות
21 שאירוע כזה יכול לגרום להתפרצות של סכיזופרניה שלא היתה קורית בלעדיו,
22 ואני אומר שזה סביר, שזה יכול לקרות, כי א' – האירוע היה מאוד טראומטי ונש
23 עדויות על זה, ו-ב' – הסימפטומים הפסיכויטיים הופיעו אחריו, סמוך מאוד
24 אחריו, גם לפי מה שההורים מתארים זה מייד אחריו, ולפי מה שיש" (ההדגשה
25 שלי – מ' נ') (פרי' 14.7.16 עמ' 559 ש' 25-30).
- 26 63. אני סבורה כי חוות דעת המומחה אינה יכולה לעמוד. שכן, לא הוכח אירוע טראומטי בשל כך
27 שכאמור התובע לא העיד וגם נוכח חוסר מהימנות עדויות התביעה. כמו כן נראה כי המומחה
28 מצא את הקשר הסיבתי בין מחלת התובע לאירועים בהתבסס על התיאור של ההורים כי
29 הסימפטומים החלו מיד, דבר שכאמור גם הוא לא הוכח (ר' הלכת רז).

30

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 36970-12-11 ג' (חסוי) ואח' נ' בני עקיבא- התנועה העולמית ואח'

- 1 **מומחה התובע פרופ' פניג**
- 2 64. פרופ' פניג קבע בחוות דעתו כי בעקבות האירועים התפתחה מיידית תגובה נפשית חריפה
3 שפורשה כמצב קונברסיבי-דיסוציאטיבי ובהמשך התפתחה מחלת נפש כרונית.
- 4 עוד הוא קבע שיש קשר סיבתי בין מצבו הנפשי הנוכחי של התובע לבין האירועים ממספר
5 טעמים: התובע לא סבל מהפרעה נפשית קודם לכן. הופיע מצב חריף שפורש כהפרעה
6 קוברסיבית. יש רצף של פסיכופתולוגיה מאירועי מחנה הקיץ ועד היום. המצב בו היה התובע
7 בימים הראשונים לאחר הטראומה בהחלט יכול להיות מאובחן כמצב דיסוציאטיבי כאשר
8 לבאים במגע איתו היה נראה שהוא נתון במצב הכרה אחר, כאילו תחת השפעת סמים.
- 9 פרופ' פניג נחקר ואישר בחקירה שביקש לדבר עם הדוד כי הוא היה הראשון שראה את התובע
10 לאחר האירועים, וכי זה היה חשוב לו (פר' 20.10.14 עמ' 163 ש' 5-7) וכי אכן דיבר איתו (שם),
11 בש' 11). עובדה זו לא צוינה בחוות הדעת. כן אישר שביקש לדבר עם האח שהיה נוכח ביומיים
12 של הבלבול שם, עמ' 167 ש' 1). הוא אישר שהיה לו חשוב לראות מה היה ביומיים שלאחר
13 האירועים שם (שם, בש' 5).
- 14 65. משמע, ההתפתחות המיידית של תגובה נפשית, עדויות האח והדוד על כך, הרצף מאז
15 האירועים והמצב הדיסוציאטיבי בימים שלאחר האירועים הם ששכנעו את פרופ' פניג בקיומו
16 של קשר סיבתי. משלא הוכחו כל הנ"ל כפי שפרטתי לעיל, ברי כי גם חוות דעת מומחה התובע
17 אינה יכולה לעמוד.
- 18 66. פרופ' פניג גם אישר כי אף שבעיניו האירוע נושא התביעה הוא טראומטי "**אני ציפיתי באמת**
19 **ליתר מעורבות רגשית לגבי כל האירוע הזה שהוא אירוע טראומטי, ופה היו פערים, אני**
20 **מציין את זה בבדיקה...בעיני הבן [התובע] בזמן אמת כשאני בדקתי אותו לא הייתה את**
21 **ההתרגשות או לא היה את המעורבות הרגשית שאני ציפיתי לו"** (שם, עמ' 168 ש' 21 עד עמ'
22 169 ש' 3). אני סבורה כי בעדות זו יש חיזוק לקביעה כי האירועים על נסיבותיהם לא הוכחו,
23 וכי ספק אם התובע אכן חווה את האירועים כנטען.
- 24 67. המומחה מאשר בחקירה כי הוא הכניס את הנרטיב של סילוק מן המחנה בעצם השאלה
25 לתובע כיצד הרגיש וכי התובע סיפר לו כי הוריו נסעו ליוון והוא נשאר לבד, זה מה שעצבן
26 אותו שההורים נסעו והוא נשלח לדוד ולאחים (שם, עמ' 185 ש' 5-22). הוא אישר כי התובע
27 לא טען שסולק או הושפל או בוזה הוא לא אומר דבר מדברים אלה וכל שנכתב הוא מפי האם
28 (שם, עמ' 184 ש' 21 ואילך).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 36970-12-11 ג' (חסוי) ואח' נ' בני עקיבא- התנועה העולמית ואח'

1 המומחה אישר כי המחלה לא חייבת לפרוץ ממשהו (שם, עמ' 187 ש' 19). עוד אישר כי המחלה
2 פרצה בתובע בגיל המועד לכך (שם, עמ' 203 ש' 21). לשאלה החוזרת כיצד אפשר לייחס את
3 פרוץ המחלה רק לאירועים השיב שבשל סמיכות הזמנים, ושאכן אין אמת מוחלטת (שם, עמ'
4 205 ש' 21).

5 68. מסקנתי היא שאין לקבל את חוות דעת מומחה בית המשפט ומומחה התובע מאחר שאלו
6 מבוססות על מסד עובדתי שלא הוכח. זאת הן לעניין עצם האירועים, הן לעניין סמיכות
7 הופעת התגובה הנפשית.

8 הערות נוספות לעניין הוכחת התביעה

9 69. מומחה בית המשפט ציין כי התובע סבל מאז לידתו מגורמי סיכון רבים להופעת מחלת
10 הסכיזופרניה – דיסלקציה, קשיים בלימודים, מעברים רבים וחוסר השגחה וטיפול נאות של
11 ההורים. על גורמים אלה עמדו גם מומחי הצדדים.

12 המומחים של הצדדים אישרו כי המחלה יכולה לפרוץ גם ללא טריגר (פרופ' פניג פר' 20.10.14
13 עמ' 187 ש' 19 פרופ' קוטלר בחוות דעתו). אין גם מחלוקת בין כל המומחים כי המחלה פרצה
14 בתובע בגיל המועד לכך (פרופ' פניג פר' 20.10.14 עמ' 187 ש' 21, כהן פר' 14.7.16 עמ' 559 ש'
15 1-5, פרופ' קוטלר פר' 2.11.14 עמ' 148 ש' 17).

16 כנשאל פרופ' פניג כיצד אפשר לייחס את פרוץ המחלה רק לאירועים השיב שבשל סמיכות
17 הזמנים, ושאכן אין אמת מוחלטת (שם, פר' 20.10.14 עמ' 205 ש' 22). כפי שפרטתי לעיל גם
18 המומחה ד"ר כהן ייחס משמעות רבה לסמיכות הזמנים.

19 70. נוכח גורמי הסיכון שהיו לתובע, העובדה שהמחלה יכולה לפרוץ גם ללא טריגר ושהמחלה
20 פרצה בתובע בגיל המועד לכך, ובהיעדר סמיכות הזמנים שהניחו מומחה בית המשפט ופרופ'
21 פניג, הרי שלא הוכח במידת ההוכחה הדרושה במשפט האזרחי, כי מחלת התובע פרצה בשל
22 האירועים הנטענים.

23 71. נוכח מסקנתי לא מצאתי להרחיב בעניין התקף הפאניקה שחוה התובע לאחר כשבוע בישיבה
24 בירושלים, לפני התופעות הנוגעות לכאורה למחלה, וההטרדה המינית שחוה לטענתו בישיבה
25 בירושלים שגם עניינם עולה מן המסמכים בזמן אמת ואשר עלולים היו להשפיע על מצבו של
26 התובע.

27 72. מידת עצמאותו של התובע בלי קשר לאירועים - האם בעדותה, עת רצתה לתאר את בריאותו
28 הנפשית של התובע עובר לאירועים העידה על מידת עצמאותו של התובע באיטליה :

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 11-12-36970 ג' (חסוי) ואח' נ' בני עקיבא- התנועה העולמית ואח'

1 "מישהו שיש לו בעיה נפשית הוא הולך לעשות ספורט, חברים, יוצא, היה לו אוטו
2 בשבילו, אוטו, גיל 14 באיטליה יש להם אוטו, אוטו ממש של ילדים של 14, היה
3 מסתובב ברומא, מחוץ לרומא היה. מישהו שיש לו בעיות נפשיות עושה דברים
4 כאלה, מסתובב בחיך, וחברותי, ובנות, ויוצא כל ערב" (פרי' 20.10.14 עמ' 60 ש' 8-
5 4).

6 כמו גם על מידת עצמאותו בארץ: "דרך אגב הוא כשאנחנו הגענו לארץ הוא כל הזמן היה
7 לוקח אוטובוסים לירושלים לחברים, לכפר סבא איפה הוא היה לומד במכינת הרצוג, היה
8 הולך לרעננה לעוד חברים בערב" (פרי' 20.10.14 עמ' 119 ש' 8-11).

9 האם היא גם זו שהעידה כי הורתה לתובע לקחת מונית ממקום ההורדה.

10 עדויות אלה אינן מתיישבות עם הטענה כי התובע, שהיה כשנה וחצי בארץ לפני האירועים,
11 והתנהל כאמור, היה חסר אונים עת הורד בתחנת אוטובוס. מעדויות אוריה והמדריכים אכן
12 עולה כי האירוע לא היה דרמטי כפי תיאור ההורים.

13 73. מעדויות עדי ההגנה עולה כי התובע היה מאד בעייתי במחנה ועל כן הוחלט לא לאפשר לו
14 להאריך את שהותו מעבר לתקופה המוסכמת מלכתחילה, אף שהתפנה מקום במחנה.

15 **הערות לעניין התנהלות צוות המחנה**

16 74. אשר להתנהלות צוות המחנה בקשר עם הורדת התובע בתחנת האוטובוס –

17 חרף העובדה שמצאתי כי התובעים לא הרימו את הנטל המוטל עליהם במידת ההוכחה
18 הדרושה במשפט האזרחי לעניין קרות האירועים ותחושות התובע בעת התרחשותם הנטענת
19 והקשר הסיבתי בין האירועים לבין מצבו של התובע, אני מוצאת להתייחס להתנהלות
20 הבעייתית של המשיבים, שהיו אחראים על התובע במסגרת המחנה.

21 נראה כי התנהלות הצוות של המחנה בהורדת התובע הייתה שלא כמצופה מצוות מיומן
22 ואחראי. מעדות עדי ההגנה עולה כי אף אחד מן המעורבים לא עדכן את ההורים על שינוי
23 התוכנית באופן שהתובע לא יורד בתחנה המרכזית בירושלים אלא בצומת שורש, בניגוד
24 לסיכום עם האם כעולה מן העדויות. כמו כן עולה כי איש מהמדריכים או העדים האחרים
25 לא ירד עם התובע מן האוטובוס וממילא איש לא המתין עמו לאוטובוס או למונית כפי שהעיד
26 אוריה שהיה צריך להיעשות וכפי שהעיד מאיר. להלן אפרט את העדויות מהן עולה מסקנתי
27 זו.

28 העדים שריה ונורית פרידמן היו אחראים לארגון ולניהול מחנה הקיץ. צוות המחנה כלל מורה
29 דרך – אוריה רוט, ושלושה מדריכים חברתיים (גבריאלה מאיר וגדי) (תצהירי שריה ונורית

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 11-12-36970 ג' (חסוי) ואח' נ' בני עקיבא- התנועה העולמית ואח'

1 סעיפים 6-10). נורית מסרה בתצהיר כי לאחר שתיאמו עם אם התובע את סיום השתתפותו
2 של התובע במחנה, כפי שסוכם מראש שישתתף רק שבועיים מתוך השלושה, סוכם כי
3 האוטובוס יעצור בנקודת איסוף עליה תחליט האם (ס' 20). בעדות העידה כי סוכם להוריד
4 אותו בירושלים (פר' 23.6.16 עמ' 330 ש' 1). שריה לעומתה מסר בתצהיר כי סוכם עם האם
5 בשיחה ערב לפני הפסקת השתתפותו של התובע במחנה, כי הוא יורד בתחנה המרכזית
6 בירושלים (ס' 22). שריה חזר על הדברים בעדותו (פר' 23.6.16 עמ' 294 ש' 11).

7 שני העדים מעידים בתצהיר כי אוריה עודכן באותו ערב באשר לנקודת ההורדה של התובע
8 וכי הוא סבר שלא נכון יהיה להיכנס עם האוטובוס לירושלים, על כן הם נתנו לו סמכות לתאם
9 ישירות מול משפחת התובע מקום מפגש סביר יותר (תצהיר שריה ס' 23 ותצהיר נורית ס' 22).
10 שריה העיד כי מבחינתו "הסיפור נגמר" בשיחה עם האם, ושהעביר את העניין לאוריה (שם,
11 עמ' 299 ש' 10). גם נורית העידה כי הסמיכה את אוריה (שם, עמ' 317 ש' 18).

12 אוריה בתצהירו טען כי אחד מהמדריכים דיבר עם הדוד ועדכן אותו שהאוטובוס לא ייכנס
13 לירושלים ושהדוד הציע את מחלף שורש. הוא לא זכר אם סוכם שהדוד ייקח אותו משם או
14 שיעלה על מונית (ס' 9). בעדות חזר על הדברים והעיד כי לא דיבר עם ההורים (פר' 23.6.16
15 עמ' 492 ש' 16-18 ועמ' 493 ש' 16). עוד העיד כי וידא שאחד המדריכים ירד עם התובע ושהוא
16 עלה למונית ורק אז המשיכו בנסיעה (פר' 23.6.16 עמ' 496 ש' 14-16). בהמשך העיד כי הוא
17 לא ירד עם התובע אלא גדי או מאיר (שם, עמ' 497 ש' 9-12). אך שברור לו שלא עזבו את
18 מחלף שורש עת התובע היה עדין שם (שם, עמ' 499 ש' 2).

19 מבין המדריכים העידו מאיר וגבריאלה. גבריאלה העידה כי לא היה לה קשר עם הורי
20 החניכים. תיאום מקום ההורדה של התובע לא נעשה על ידה. היא לא זכרה היכן הורד התובע.
21 לא היה כל אירוע חריג בירידתו של התובע. היא לא הייתה מעורבת בהורדה של התובע מן
22 האוטובוס ובליוי שלו. מאיר העיד כי שריה ונורית קיבלו את ההחלטה להפסיק את המשך
23 השתתפות התובע במחנה. הוא לא שמע את שיחת התיאום מול ההורים בעניין הורדת התובע.
24 הוא לא היה מעורב בכך. אירוע ההורדה היה לפי עדותו קטן ולא משמעותי במסגרת המחנה.
25 הוא טען כי אירוע של בכי במהלך ההורדה לא היה ולא נברא (פר' 23.6.16 עמ' 478 ש' 10-13).
26 עוד העיד כי "אני חושב שמישהו אולי ירד להוריד איתו את המזוודה" שם, ש' 19). בהמשך
27 העיד: "כמו שאני מכיר את עצמי אין לי ספק וברור שלפני שהבחור ירד מהאוטובוס וכמו
28 שאני מכיר את המדריכים שהיו איתנו, שאלו, שאלנו אותו אז איך אתה נוסע, לאן אתה
29 נוסע. אין, אין בכלל, זה לא, אין לי ספק" (שם, עמ' 482 ש' 14-16).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 36970-12-11 ג' (חסוי) ואח' נ' בני עקיבא- התנועה העולמית ואח'

1 מהעדויות ברור כי איש מן העדים לא תיאר עם ההורים או עם הדוד מקום הורדה חילופי של
2 התובע וכי איש מהם לא ירד עם התובע מהאוטובוס וממילא איש לא העלה אותו לרכב
3 שיסיעו לירושלים. כאמור התנהלות כזו אינה תקינה וראויה והדברים עולים מעדותו של
4 מאיר לעניין איך נעשו הדברים להערכתו.

5 **סוף דבר**

6 .75. התביעה נדחית. כפועל יוצא, גם ההודעה לצד ג' נדחית.

7 .76. נוכח התנהלות המשיבים אינני עושה צו להוצאות.

8

9 ניתן היום, ב' ניסן תשע"ט, 07 אפריל 2019, בהעדר הצדדים.

מיכל נדיב, שופטת

10

11